

Kvalifikačné rozdiely medzi vraždou a úkladnou vraždou

JUDr. Ján Hrubala
Špecializovaný trestný súd

„Teta niečo má...“

- A je osoba s kriminálnou minulosťou so sklonsmi najmä k páchaniu majetkovej trestnej činnosti, často je bez finančných prostriedkov. Okrem iného udržiava relatívne dobré vzťahy so svojou tetou B, o ktorej vie, že zvykne mávať v dome väčší obnos peňazí. Po niekoľko dní trvajúcim rozmýšľaní sa rozhodne vo večerných hodinách vniknúť do jej domu a ukradnúť, čo nájde. Za týmto účelom si pristavil rebrík k chodbovému oknu, vyliezol po ňom, dopredu pripravenou masívnou drevenou latou toto okno rozbil a vošiel do domu. Zaregistroval, že v spálni niekto leží na posteli a začína sa hýbať. Situáciu chvíľu pozoroval a zistil, že ide o jeho tetu B, o ktorej si myslel, že v tomto čase bude v kostole. Aby mohol dokončiť svoj úmysel odcudziť cennosti, ktoré v dome nájde, vošiel do spálne a prebúdajúcu sa poškodenú B začne prinesenou drevenou latou udierať do hlavy, v intenzívnych úderoch pokračuje aj po tom, čo poškodená zostáva bezvládne ležať na posteli. Po tom, čo sa presvedčil, že poškodená nehybne leží a je mŕtva, zobral zo skrine v spálni 2000 Eur v hotovosti a dom opustil takým istým spôsobom, ako do neho vošiel.

Hra s ohňom

- B má niekoľko rokov trvajúci záujem o Marianu B. Tá s ním niekoľko krátkych časových úsekov „chodila“, ale v zásade ho odmieta. Dala mu to najavo aj pri krátkej návšteve B v podvečerných hodinách, B odišiel a niekoľko minút na to od Mariany B dostal SMS správu s mierne ironickým odmietavým textom. Už niekoľko mesiacov sa na Marianu B hneval, dával jej to však najavo len tak, že jej hovoril o tom, ako veľmi sa na ňu hnevá. Po obdržaní SMS správy po niekoľkých minútach, keď to „predýchal“, sa rozhodol, že ju riadne potrestá. Vo svojom dome do litrovej fľaše zliat dokopy rôzne horľaviny, ktoré našiel, účinok horľaviny vyskúšal a zhruba o trištvrte hodinu po obdržaní SMS sa vrátil do domu Mariany B. Našiel ju spolu s jej matkou Jolanou B a deťmi sedieť v kuchyni, do ktorej vošiel, zamkol za sebou, Marianu B chytil pod krk a obliat obsahom prinesenej fľaše. Čiastočne postriekal aj Jolanu B a deti, Jolane B sa však podarilo B fľašu vytrhnúť a spolu s deťmi utiekla. Na to B zapálil prinesený zapaľovač a priložil ho k Mariane B, ktorá ihneď začala horieť. Vybehla von a za pomoci matky požiar na sebe uhasila. Napriek tomu utrpela ťažké popáleniny s následkami.

„... život ma už nebaví“

- C je pacient psychiatrickej liečebne, kde sa podrobuje súdom uloženému ochrannému liečeniu. Jeho „spolupacientom“ je aj D, dlhodobo liečený alkoholik trpiaci depresiami. Ten C na raňajkách požiada, aby ho „zniesol zo sveta“, nakoľko ho už nebaví žiť. C ho spočiatku presviedča, nech to nerobí, ale po tom, čo sa mu to nepodarí a po tom, čo sa presvedčil, že to D myslí vážne, mu tesne pred obedom povedal, že mu pomôže a „niečo vymyslí“. V poobedňajších hodinách prišiel za D a oznámil mu, že najbezbolestnejšie bude, ak ho zaškrtní. Navrhol mu však, že by bolo dobré napísať nejaké listy na rozlúčku, s ich napísaním mu pomohol a sám obdobný list vysvetľujúci, čo ide urobiť, napísal aj svojej matke. S D sa dohodol, že mu tento po večierke zaklope, pôjdu spolu na záchod a tam to urobí. Tak sa aj stalo, zhruba o 22,30 C na záchode povedal D, aby si ľahol, vydýchol a stisol mu hrtan. Niekoľko minút držal a v domnení, že D je mŕtvy odišiel. D sa však o niekoľko minút prebral a prežil bez trvalých následkov.

§ 144

- Úkladná vražda
-
- (1) Kto iného úmyselne usmrtí **s vopred uváženou pohnútkou**, potrestá sa odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov.
-
- (2) Odňatím slobody na dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
- a) a už bol odsúdený za trestný čin vraždy,
-
- b) na dvoch osobách,
-
- c) závažnejším spôsobom konania,
-
- d) na chránenej osobe,
-
- e) z osobitného motívu, alebo
-
- f) v úmysle získať majetkový prospech.
-
- (3) Trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
- a) a už bol za taký čin odsúdený,
-
- b) v nebezpečnom zoskupení, alebo
-
- c) za krízovej situácie.

§ 145

- Vražda
-
- (1) Kto iného úmyselne usmrtí, potrestá sa odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov.
-
- (2) Odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
- a) na dvoch osobách,
-
- b) závažnejším spôsobom konania,
-
- c) na chránenej osobe,
-
- d) z osobitného motívu, alebo
-
- e) v úmysle získať majetkový prospech.
-
- (3) Odňatím slobody na dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
- a) a už bol za taký čin alebo za trestný čin úkladnej vraždy odsúdený,
-
- b) v nebezpečnom zoskupení, alebo
-
- c) za krízovej situácie.

... potenciálne problémy

- majetkový motív
- závažnejší spôsob konania – surový alebo trýznivý spôsob, vlámanie, lešť, využitie tiesne, neskúsenosti odkázanosti alebo podriadenosti
- osobitný motív – na objednávku , z pomsty
- na dvoch, viacerých osobách (§ 144 ods. 2 písm. b), § 145 ods. 2 písm a), § 138 písm. j) Tr.zák.)
- príprava

Motív, pohnútka – vnútorný psychický podnet, ktorý vedie páchatel'a k rozhodnutiu spáchať TČ (môže byť znakom skutkovej podstaty ale aj poľahčujúcou alebo priťažujúcou okolnosťou)